

En zoo stond Dr. KUYPER dan met de kleine groep zijner gereformeerde medestanders, waarbij ik, zegt Spr., allereerst aan onze thans emeritus-hoogleraar Dr. RUTGERS denk, weer alleen.

Maar, toen in April van 1876 de wet-HEMISKERK op het H. O. haar koninklijke bekrachtiging had gekregen, de wet, die in haar Art. 99 o.m. bepaalt: „het staat elke erkende vereeniging vrij een bijzondere school van hooger onderwijs te openen”, — toen, zegt Spr., is, omdat men wist de nood is ons opgelegd, in de kracht des Heeren, het geloofstuk gewaagd.

Een Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag werd opgericht. Bij Koninklijk Besluit van 12 Febr. 1879 werden haar Statuten goedgekeurd en zij mistaden als rechtspersoon erkend. En deze Vereeniging stichtte onze Vrije Universiteit te AMSTERDAM, op den 20sten October van 1880, waarbij Prof. Dr. KUYPER als de eerste Rector, in de Nieuwe kerk zijn rede uitsprak over SOUVEREINHEID IN EIGEN KING.

Zoo is dan, resumeert Spr., onze Vrije Universiteit mogelijk geworden sedert 1843; voor de Christenen noodzakelijk geworden sedert de tweede helft der vorige eeuw; nog vóór het einde der eeuw in 1880 tot stand gekomen.

Tot stand gekomen, als Gereformeerde Vrije Universiteit.

En dat, zegt Spr., dank het geestelijk initiatief dat haar in het leven riep, maar ook dank aan God, want juist in dat Gereformerd ligt haar kracht en die Gereformeerde naam is haar eere. Prof. GIESINK citeert, in verband hiermede, wat Dr. KUYPER in STRIKT GENOMEN schreef: „Overmits wij eindelijk, eindelijk eens uit de afloopende wateren van het subjectivisme naar den vasten bodem der objectiviteit wilden opklommen: zoo hogen we eerbiedig het hoofd voor die bejijndenis der waarheid, die de H. Geest, met name in deze landen, ons als haar zuiverste openbaring, door het orgaan der kerke Gods had getoond”.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen van N. N. te Aarlanderveen 5. Dringend verzoeken wij onzen scholen te willen bedenken.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Officieele Berichten.

Gisteren werd door de classis Workum met algemeene stemmen, na praeparatoir examen, toegelaten, om te staan naar de bediening des Woords en der Sacramenten in de Geref. Kerken, de heer L. M. Wijnia, theol. cand. te Nijemirdum.

Kort verslag van de vergadering der classis Schiedam op Woensdag 24 Mei 1916.

- 1. Namens de roepende kerk van Poortugaal opent de consulat Da. K. van Anken de vergadering met gebed, nadat vooraf was gezongen Ps. 133 : 1 en gelezen Efeze 5 : 10-24.
2. De credentiebrieven worden nagezien; alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd; aan een br. diaken wordt keuraten verleend.
3. In het moderamen nemen zitting Ds. G. L. Goris, als praeses, Ds. H. W. Felderhof, als assessor, Ds. K. van Anken, als scriba, Ds. J. F. Jonkers, als adjunct-scriba.
4. Rapporten: a. van de kerk van Schiedam inzake het archief;
b. van het bijwonen namens de classis van het 25-jarig jubileum van de kerk van Overschie;
c. van de concept-regeling van art. 3, D. K. O. Naar aanleiding van dit rapport besluit de classis, zich aan te sluiten aan het voorstel der classis Rotterdam;
d. in zake de begroeting naar art. 11 en 13 voor het komende boekjaar.
5. De Dienaren des Woords P. C. Koster, J. Vonk en H. W. Felderhof brengen rapport uit van de gehouden Kerkvisiteatie. Met dank aan den Heere verneemt de classis uit deze rapporten den toestand der Kerken.
6. Op voorstel van de kerk van Pernia wordt besloten, namens de classis bij de Kerken aan te dringen op het benoemen van een plaatselijk correspondent voor de belangen van de Theol. School.
7. Een instructie van de kerk van Maasland aangaande het drankmisbruik door militairen wordt overgenomen en doorgezonden naar de Prov. Synode.
8. Tot deputaten voor de Provinc. Synode worden gekozen als priim: Ds. K. van Anken, Ds. J. F. Jonkers, en A. den Boer en J. Mulder, ouderlingen; als secund: Ds. J. J. Berends, Ds. D. B. Hogenbirk, J. Bijl en J. Droppert, Ouderlingen.
9. De rondvraag naar art. 41 kan achterwege blijven, wegens pas gehouden visitatie.
10. Vacaturebeurten worden geregeld. Voor Hoogvliet: Ds. Sieders, Ds. Vonk en Ds. van Anken. Voor Poortugaal: Ds. Jonkers, Ds. Koster, Ds. Berends, Ds. Hagenbeck. Voor classis Brielle: Ds. Felderhof, Ds. Goslinga, Ds. Gorria.
11. Verslag wordt gedaan van de gehouden collecten.
12. De kerk van Poortugaal ontvangt advies in zake het beroepen van een predikant.
13. Roepende kerk voor de volgende classis op 30 Augustus is de kerk van Rozenburg. Praeses zal zijn D.V. Ds. Goslinga.
14. Ds. Felderhof eindigt met dankzegging. De praeses sluit de vergadering.
Op last der classis,
J. F. JONKERS.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

B. te P. vraagt: In Hand. 28 : 2 worden de bewoners van het eiland Melite Barbaren genoemd. Hoe kan dit, daar zij zich jegens Paulus en anderen juist heel vriendelijk gedroegen?

Wij lezen daar: „En de barbaren bewezen ons goede gemeene vriendelijkheid; want een groot vuur onistaken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen die overkwam, en om de koude.”
Het Romeinse rijk had destijds, 60 na Christus, zijn grootste uitgebreidheid verkregen, en omvatte alle landen rondom de Middellandsche Zee. Verschillende volken bewoonden die landen. Doch de voornaamste waren de Romeinen zelf in het Westen en de Grieken in het Oosten. De eersten hadden de macht, de laatste de beschaving en de geleerdheid, die echter door de Romeinen van de Grieken werden overge-

nommen. De volken die buiten den Romeinsh Grieksch kring stonden, al leefden zij ook onder het gezag van Rome, werden door de Romeinen Barbaren genoemd. Dat wilde dus zeggen dat de Grieksche Romeinse beschaving en de kennis van Grieksch en van Latijn hun ontbraken. Eerst later kreeg het woord Barbarer de ongunstige betekenis die het nu heeft.

Op verschillende vragen van W. W. diene tot antwoord dit: Het woord seal heeft verschillende beteekenissen:

- 1. In samenstellingen vaak de oude betekenis van groot. Zoo in walnoot, walvisch.
2. Die van naar bijv. de vestingwal.
3. Die van gracht, van het water voor den wal. Wal heeft hier net als gracht twee beteekenissen. Men spreekt nog in Amsterdam van walwaters, „in de wal goeien”. Ook nog wel van „burgwalwaters”, door de wal die van een burg was.

Een andere vraag van denzelfde betreft de uitdrukking: „Iemand zijn vet geven”, wat beteekent hem bestraffen, door hem scherp de waarheid te zeggen. Wat heeft dit nu met vet te maken? Hoogt waarschijnlijk niets met het Nederlandsch woord vet. Het geldt hier een verbaard Fransch woord.

De Franschen hebben namelijk twee uitdrukkingen die hier bij te pas kunnen komen. 1. „Iemand fite (een feest) maken”, wat zeggen wil hem uitschelden. 2. „Iemand zijn fait geven”, dat wil zeggen zijn deel geven, hem flink de waarheid zeggen. Zoals nu fite of fait „in deze voorbeelden doet ook in onze uitdrukking het woord „vet” dienst.

Men ziet echter alweer hoe verkeerd en dwaas het onnoodig gebruik van vreemde woorden in onze taal is.

B. vraagt hoe hij de woorden van den hoofdman moet verstaan in Matth. 8.

De hoofdman zegt eerst, dat als de Heere Jezus een woord spreekt, de knecht zal genezen zijn. „Want”, zegt hij, „ook ik sta onder de macht van anderen. Welk verband is nu hier tusschen? De hoofdman zegt dat hij niet oppermachtig is, en vlak daarop dat hij kan gebieden en gehoorzaamd wordt. Is dit niet eenigzins tegenstrijdig. Men leest in Matth. 8 : 5, 6, 7, 8 en 9: „Als nu Jezus te Capernaum ingegaan was, kwam tot hem een hoofdman over honderd, biddende hem.

En zeggende: Heere, mijn knecht ligt tehuis geraakt, en lijdt zware pijnen.

En Jezus zeide tot hem: Ik zal komen en hem genezen.

En de hoofdman over honderd, antwoordende, zeide: Heere, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen, maar spreekt alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

Want ik ben ook een mensch onder de macht van anderen, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom, en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat, en hij doet het.”

De hoofdman wenscht dat de Heere Jezus den rieke zal genezen, en beroept zich daarbij op de macht van den Heiland. Hij wil zeggen: als ik, die onder de macht van anderen sta reeds zoo gebieden kan en gehoorzaamd wordt, hoeveel te meer Gij die goddelijke macht bezit, alle ondoelbaarheid verdwijnt zoo men het negende vers aldus leest:

Want ook ik, schoon een mensch onder de macht van anderen, heb onder mij krijgsknechten en ik zeg tot dezen: ga en hij gaat, enr.

Ken lezer schrijft: In een onden jaargang van het tijdschrift Timotheus staat in een vers:

Neemt gij me uit Adam weg. Zoo ziet ge een wonder staan.

Wat moet nu worden weggenomen en daarop doelt het.

Hoogt waarschijnlijk moet uit het woord Adam de letter A uitvallen. Dan blijft over Aam, de naam voor een groot wijvat. (Hierbij zij opgemerkt dat het Timotheus, hier bedoeld, niet dezelfde is welke thans bij Voorhoeve in Den Haag verschijnt. Ruim 50 jaar geleden bestond er ook een tijdschrift Timotheus. Het was een klein maandblad voor de jeugd, onder redactie van den bekenden schrijver J. de Liefde, die een baanbreker was in vielerleij.

BRIEFWISSELING.

Een brief uit Z.L. aan meer dan één adres te gelijk gericht, hebben we daarom en om andere redenen verzonden aan een der genoemde redactien. Antwoord zal nu wel volgen. HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEFEN: Idenkhuizen, A. Schippers, te Doerburg. — Bleswijk, G. J. de Krijger, te Oostkapelle. — Schellens en Longenhou, A. Bosma, te Buitenpost. — Lekkerkerk, P. Roos, te Vinkeveen. — Emmen-Compascuum, N. Buffings, cand. te Doezum.

BEDANKT: Ouddorp, E. Buurma, em. pred. te Kampen.

Voor de Geref. Kerk van Opperdoos was het Zondag jl. een blijde dag, daar de door haar beroepen leeraar Ds. A. M. van den Berg, van Landsmeer overgekomen, des morgens tot zijn dienstwerk werd ingelid door Ds. F. Zanitig, van Hoorn, naar aanleiding van Efeze 4: 13 en 14. Des namiddags verband de nieuwe Leeraar zich aan de gemeente naar aanleiding van Judas; 20 en 21. Tegenwoordig waren o.a. de Burgemeester van Opperdoos en afgev. van de Geref. Kerk van Medemblik. De nieuwe leeraar werd aan het einde toegesproken door ouderling Jn. Vijn, P. de Koning, Hoofd der Chr. school, en Ds. F. C. v. Dorp van Andijk, namens de classe en toesprongen Ps. 134 : 3 en Morgenzaag : 6. Beide kerken was het kerkgebouw geheel gevuld. Stille de Heere zijn dienstknacht tot een rijken egen.

Het adres van den Kerkeraad is voortaan Ds. A. M. v. d. Berg.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEFEN: Poederoyen c.a., H. Japchen, te Loon-op-Zand. — Breda, Dr. M. C. van Mourik Broekman, te Boreallo. — Noordwijk-aan-Zee, N. G. Veldhoen, te Alphen (Z.H.). — Arnhem, E. J. H. van Leeuwen, te Woudsend. — Dordrecht, H. H. Baudet Jr., te Schiermonnikoog. BEDANKT: Zevenhoven, W. J. Kolkert, te Ter Aar. — Hasselt (Ov.), G. Luns, te Oultgensplaat (Z.H.). — Dilsen (Fr.), A. Dekker, te Giesendam c.a. — Nunen c.a., N. Jolles, te Vught. — Oirschot (N.Br.), A. de Pecker, te Solwerd (Gr.). — Zuid-Bejerland, J. Nauta Arn., te Mijnsheereland. — Surinamerveen (toez.), J. R. Strating, cand. te Groningen. — Hillegom (toez.), G. Verdoes Kleijn, te Wageningen.

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co, Commissionairs in Effecten, Westermarkt No. 21 AMSTERDAM.

Mr. G. H. A. GROSEHEIDE Jr., Accountant, Lid van het Ned. Inst. v. Acc. Singel No. 303, T. 1233 N. AMSTERDAM.

belast zich met inlichten en controleeren van administraties en alle andere accountantwerkzaamheden.

Vanwege „FILIPPUS” is bij den Uitgever P. MOBACH te Breukelen verschenen:

THEOSOPHIE EN CHRISTELIJKE RELIGIE, door Ds. G. WISSE.

Prijs: 5 cent; 100 exemplaren f 3.00.

Wie wil werken

om dezen zomer in teekenaars te verzamelen op den NIEUWEN SCHEUR-KALENDER

MARANATHA

onder redactie van

Dr. J. J. Knap

Dr. J. C. DE MOOR

en den Heer L. PENNING

Deze Scheurkalender wordt uitgegeven met het oog op de bijzondere en veelzeggende tijdsomstandigheden waaronder wij leven.

PRIJS 60 CENT.

Met weinig moeite zijn van dezen bijzonderen kalender met prachtig schild veel exemplaren in elken kring te verkoopen, waardoor een

Flinke bijverdienste

kan worden verkregen. Op aanvraag wordt in teekelijst met proefschild gaarne toegezonden door den uitgever KAMPEN. J. H. KOK.

Bede om hulp voor de Gereformeerde Hollanders in Rijn-Pruisen en Westfalen.

Onze broeders en zusters van Gereformeerden huize in Rijn-Pruisen en Westfalen beleven zware tijden. De verdiensten zijn wel goed, maar de levensmiddelen zijn schaars en duur. De toestanden beginnen voor volen onhoudbaar te worden en hulpbetoon is dringend noodig. Met het oog daarop heeft zich een Comité in Duitschland gevormd, bestaande uit de heeren: W. A. ROBBEMOND, ambtenaar bij het Ministerie van Kolonien en C. BOERWINKEL, groot-handelaar, beiden te Dusseldorf woonachtig, en Ds. W. B. RENKEMA, predikant van de Gereformeerde Kerken te Duisburg en te Ruhrort en consulent voor den geestelijken arbeid onder de Gereformeerden in Rijn-Pruisen en Westfalen. Zij vragen vriendelijk om eene financiële bijdrage aan de Geref. broeders en zusters in het Vaderland, en vertrouwen, dat hun beroep op de overvaardigheid der met aardische goederen gezegenen niet vruchteloos wezen zal.

In het Vaderland bevelen de volgende heeren deze hulpaanvraag dringend aan: Mr. J. VERDAM, Advocaat en Procureur te Amsterdam, Heerengracht 139; Dr. P. v. BIJNTERVELD te Arnhem; Dr. J. L. SCHOUTEN, Predikant te Arnhem en Deputaat van de Classis Arnhem voor Rijn-Pruisen en Westfalen; terwijl Dr. J. C. DE MOOR, predikant te Amsterdam, P. C. Hooftstraat 111, zich welwillend heeft beredt verklaard de bijdragen in ontvangst te nemen en daarvan vermelding te doen. Helpt zoo mogelijk spoedig om des Heeren wil.

Heden verschenen bij J. H. KOK te Kampen:

ANTIREVOLUTIONAIRE STAATKUNDE

MET TOELICHTING OP

ONS PROGRAM DOOR

Dr. A. KUYPER

Eerste Deel: DE BEGINSELEN

728 PAG. — ROYAAL FORMAAT — PRIJS f 7.70.

— IN FRAAIEN STEMPELBAND f 8.50.

Het tweede deel, van iets kleiner omvang verschijnt thans in aflev. en zal begin volgend jaar compleet zijn.

Vraag Prospectus met UITVOERIGE INHOUDSOPGAVE.

Koninklijke Hollandische Lloyd.

Eerstvolgende afvaarten via Falmouth en Vigo naar:

Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Aires.

STOOMSCHEPEN van Amsterdam van Falmouth van Vigo

ZEELANDIA 16 Aug. 23 Aug. 25 Aug. HOLLANDIA 13 Sept. 20 Sept. 22 Sept.

Voor inlichtingen wende men zich tot den Koninklijken Hollandischen Lloyd, Prins Hendrikade 131 te Amsterdam, Telegram-Adres: Reallloyd, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZON; te 's-Gravenhage: GRANS & Co.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

GRONINGEN.

BIJKANTOOR: ZWOLLE, BLOEMENDALSTRAAT 18.

M. BROUWER.

DIRECTIE: Mr. H. VAN DER VEGTE. F. J. BOLT.

Goet uit:

5 % Pandbrieven à 100 1/2 % o.
4 1/2 % ” ” ” 96 % ”
4 % ” ” ” 91 % ”

VEREENIGING TER BEV. VAN CHRIST. LECTUUR

Als eerste boek voor JAARGANG 1916 is verschenen en werd aan de leden verzonden:

IN DE BRANDING

EEN WAAR VERHAAL UIT HET FRIESCHE VOLKSLEVEN - DOOR IDSARDI

Prijs f 1.90 ingenaamd en f 2.40 gebonden.

Behalve dit boek ontvangen de leden dit jaar ook nog:

DE DOCHTER VAN DEN CAMISARD door JOHANNA BREEVOORT. OMBRA. Van Sterven en Leven door JAN VELTMAN. HEMELSKE WERKELIJKHEDEN. Naar het Hoogduitsch van Prof. F. BETTEX.

De prijs is slechts VIJF gulden per jaar.

Wie thans lid wordt, ontvangt dit jaar dus vier belangrijke boeken, een waarde vertegenwoordigende van f 5.50, terwijl bovendien nog uit den Catalogus der Vereeniging voor f 5.— gratis aan boeken mag uitgezocht worden. Men ontvangt alzoo voor een waarde van plm. f 11.—, waarvoor men, door lid te worden, slechts f 5.— behoeft te betalen. Op aanvraag wordt het prospectus gratis toegezonden.

KAMPEN. J. H. KOK.

GOLDSCHMEDING

PIANO's - ORGELS.

KALVERSTRAAT 56 - WARMOESSTRAAT 141.

UTRECHTSCHESTR. 119 - KEIZERSGR. 209-303

AMSTERDAM.

Verkocht:

1 a f. 100 4 % Geref. Kerk te Amsterdam	85 %
1 " 1000 4 % Ber. Kerk te Rotterdam	85 %
3 " 100 4 % Sonnevanc	81 %
2 " 500 3 1/2 % Gymnasium te Zottan, Leening	80 %
2 " 500 3 1/2 % Gymnasium te Zottan, Leening	80 %
1 " 500 4 % Johannes Stichting	75 %
1 " 100 4 % Geref. Kerk te Broek op	80 %
Langendijk	80 %
2 " 500 4 % School met den Bijbel te	85 %
Djoejacarta	85 %
1 " 100 3 % Vereeniging Christ. Nation.	70 %
Schoolonderw.	70 %

Aangeboden:

1 " 100 4 % Vereeniging voor Lager Onder-	80 %
wijs te Rotterdam	80 %
1 " 100 4 % Ver. voor Lager Onderwijs te	85 %
Amsterdam	85 %
1 " 100 Geref. Ziekenverpleging te	85 %
Amsterdam	85 %
1 " 500 Geref. Kerk te Rotterdam	88 %
1 " 100 4 % Sonnevanc	81 %

Deze fondsen worden geregeld tegen 100 % uitgeloot; de rente wordt prompt betaald.

Alle vorige aanbiedingen zijn hiernede vervallen.

Gevraagd:

Aanbiedingen van fondsen, uitgegeven door Kerken of Christelijke Vereenigingen. Deze fondsen worden door onze tusschenkomst op de hoogste koersen verkocht.

Beleeningen:

op fondsen door ons ter verkoop aangenomen, wordt desverlangd 50 tot 70 % van het nom. bedrag ter leen verstrekt.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door

HELDERTS & Co.

AMSTERDAM, Egelantiersgracht 16

De in tekening is weder opengesteld op den

KALENDER en de PREMIE

van het

Geref. Tractaatgenootschap

„FILIPPUS”.

De premie is getiteld:

„De Kerkhervorming”.

Gedenschrift bij het vierde Eeuwfeest,

DOOR DE HEEREN

Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. H. H. KUIJPER, Prof. Dr. H. BOUWMAN, Ds. J. H. LANDWEHR en Ds. J. C. RULLMANN.

De prijs is f 0.40,

Kalender met Premie f 1.00.

Da Kalender, gebonden als boek f 0.75,

met Premie f 1.25.

Men vrage proefschild en in teekelijst aan

Firma F. P. D'HUIJ, Uitgeefster,

MIDDELBURG.

Als gezonde eetlust ontbreekt,

wanneer men last heeft van voortdurende vermoeidheid, indien uw lichaamsgewicht niet toeneemt en lichaam en zenuwen zwak zijn,

gebruik dan:

Enerson

Reeds spoedig blijkt de onovertroffen werking. De onaangename verschijnselen verdwijnen om plaats te maken voor eene

bloeiende gezondheid,

welke voortkomt uit een krachtig werkend organisme. Enerson kost per koker à 100 tabletten f 1.—; 3 kokers f 2.85; 6 kokers f 5.50. Verkrijgbaar bij Apoth. en Drogisten. Fabrikant: A. MIJNHARDT, Pharm. fabriek ZEIST.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging: Aan Contributien:

door den heer E. H. Chardon te Zegwaard f 18.50; door den heer J. v. Vliet te Aarlanderveen f 47; door den heer P. Human te Mellest f 3.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): van de Geref. kerk te Almelo f 23.27; te Delden f 2.09 1/2; te Deventer A f 8.05 1/2; te dito B f 11.58; te Eusechie f 26.44; te Enter f 3.45; te Glanerbrug f 3.66; te Haaksbergen f 4.30; te Hengelo f 7.51; te Holten f 7.64 1/2; te Nijverdal f 12.02 1/2; te Olat f 2; te Rijssen f 3.78 1/2; te Vriezenveen f 2.20; te Wierden f 4.35 1/2; te Wijhe f 6.68; te Renkum f 4.90; te Randwijk f 2.35.

Aan Schenkingen: door den heer J. Adriaanse te Oostburg, van S. te A. f 3.50.

Voor het Studiefonds: f 2 Stuiverver, te Amsterdam f 3.

Voor het TE KORT: door den heer J. de Graaf te Hoogvliet f 10.50; Mev. N. N. te Charlois f 2; door den heer A. v. d. Rec, van eenige Ketelmakers f 4.50; door den heer K. te Cointre te Goes, gevonden in de collecte te Baarland f 50.

TH. RUYSS Grn., Penningmeester, Amsterdam, Keizersgracht 162.

Dit bi... Bijdr... van di... Advert... inze... engen.

Van... voor S... Jonath... zou 't... het ma... Gods... Saul e... dan ee... een ge... moest... zijn ei... hield.

Lout... was dit... wereld... veldhee... voelden... stelde... staat... en vel... man a... Davids... het du... den; d... tegen a... Toch... Zijn... veeler... vonden... dat oo... het voo... Hier... of Dav... dan we... raadslie... het me... den, d... van Ge... was, m... te gebe... houding... bij Sau... voor de... Mens... Jonath... maar u... Gods t... kant, e... Jonath... David t... een bit... en hij... zijn S... voor he... En d... ult, to... zel: Is... doet van

Saul... berien... dat zich... om zich... gen, als... heeft z... voel rec... Ook... dreef o... zijn in... of bij d... koninkl... moest... over 't... aan de... Op l... durg, o... Beide... alle kra... triumfe... te werp... niet; i... slag uit... levende... voeren... toch, d... van de... tegenste... de ove... zelfs j... van hul... 't gel... delijk i... overwor... geword... schelijk... Ook... rechtva...